

REGLAMAIN
DAVART LAS

AUAS PERSAS
PEL
CUMÜN DA VALSOT

(ediziun 2013)

CUNTEGN

artichel

I In general

Chomp d'applicaziun ed intent	1
Incumbenza dal cumün	2
Resalva dal dret surordinà	3

II Trattamaint da las auas persas

1. In general

Spezchas d'auas persas	4
Repartiziun dal l'infrastructura per auas persas	5
Obligaziun da colliaziun	6
Colliaziun	7

2. Fuormaziun ed adöver

Princip	8
Prelevaziun da chalur	9
Auas suos-chas	
a) In general	10
b) Auas suos-cha da stabilimaints da mansteranza ed industria	11
c) Ruments	12
Aua meteora	13
Condots da colliaziun	14
Ventilaziuns	15
Indrizs da pumpar	16

3. Manaschi, mantegnimaint e renovaziun

Manaschi, mantegnimaint e renovaziun	17
Nettiamaint dals stabilimaints e allontanamaint da restanzas	18
Controlla e reparatura da mancanzas	19
Respunsabilità	20

III Finanziaziun

1. Princip

Indrizs publics	21
Indrizs privats	22

2. Taxas d'attach per auas persas

Calculaziun	23
Taxaziun	24
Scadenza ed inchasch	25

3. Taxas per auas suos-cha

Taxa fundamentala	26
Taxa tenor quantità	27
Scadenza ed inchasch	28

4. Mezs legals

Protesta	29
----------	----

IV Disposiziuns executivas e finalas

Entrada in vigur	30
------------------	----

I In general

Mincha term masculin in quist regulativ vala eir pel gener feminin.

Champ d'applicaziun ed intent

art. 1

- 1 Quist reglamaint vala per l'inter territori cumünal. Sün basa da la ledscha da fabrica e dal "plan general da preparaziun sector parzial furniziun" ordinescha el la fuormaziun, l'adöver, il mantegnimaint, la renovaziun e la finanziaziun dals stabilimaints per auas persas sco eir las relaziuns tanter ils proprietaris dals bains immobigliars e'l cumün.
- 2 Per l'infrastructura d'auas persas chi vegn planisada e construida i'l rom d'üna planisaziun da quartier valan las disposiziuns da la ledscha da fabrica pertoccant la planisaziun da quartier. Schi mancan prescripziuns specialas, sun decisivas las disposiziuns da quist reglamaint eir illa procedura per il plan da quartier.

Incumbenza dal cumün

art. 2

- 1 Il cumün fa ün plan general d'allontanamaint d'aua. El construischa e maina l'infrastructura per auas persas chi'd es necessaria per trattar las auas persas.
- 2 L'extensiun spaciala dals stabilimaints per auas persas as drizza tenor il "plan general da preparaziun sector parzial furniziun".
- 3 Il cumün survaglia l'infrastructura privata per auas persas.

Resalva dal dret surordinà

art. 3

- 1 Scha quist reglamaint nu cuntegna ingünas disposiziuns specialas, valan generalmaing las prescripziuns da la ledscha da fabrica dal cumün.
- 2 Resalvadas restan plünavant las prescripziuns respectivas dal dret federal e chantunal.

II Trattamaint da las auas persas

1. In general

Spezchas d'auas persas

art. 4

- 1 Aua suos-cha:
Sco aua suos-cha i'l sen da quist reglamaint vala tuot l'aua chi vegn müdada tras l'adöver a chasa, in l'industria, in affars da mansteranza, in l'agricultura o otramaing, plünavant l'aua da la chanalizaziun chi cuorra permanentamaing insembel cun quella.
- 2 Aua meteora:
Sco aua meteora vaglian per regla las auas da plövgia da surfatschas surfabrichadas o cun cuvrida düra, sch'ellas

- a) derivan da surfatschas da tets e drenaschas
- b) derivan da vias, sendas e piazzas, sün las qualas nu vegnan transsviadas, elavuradas o depositadas quantitats considerablas da materias chi pon suos-chantar las auas.

Sco aua meteora permanenta vaglia

- a) aua da bügl
- b) aua sfuondrada, suotterana o aua da funtana
- c) aua netta d'adöver e da sfraidantar davart da l'industria e mansteranza

Repartiziun da l'infrastructura per auas persas

art. 5

- 1 L'infrastructura per auas persas vegn repartida tenor lur proprietaris in implants cumünals e privats.
- 2 Implants cumünals sun ils indrizz per auas persas construits e manats dal cumün sco ils condots per l'aua suos-cha e meteora, ils implants auxiliars, las pumpas, ils batschigl per aua da plövgia e la sarinera.
- 3 L'infrastructura privata sun ils implants per auas persas construidas e manadas da personas privatas sco ils condots da colliaziun cun chasas, ils condots a l'intern d'edifizis, las pumpas, las sarineras individualas.
- 4 Il cumün maina ün plan da cataster davart ils implants publics e privats per auas persas chi as rechattan sün seis territori.

Obligaziun da colliaziun

art. 6

- 1 l'l sector da la chanalizaziun publica ston fluir las auas suos-chas aint ils condots publics. Resalvadas restan las prescripziuns specialas davart la colliaziun d'edifizis d'abitar e da manaschis agriculs sco eir davart il trattamaint d'auas persas chi nu correspuondan a las pretaisas per l'inducziun illa chanalizaziun.
- 2 Las auas suos-chas chi nu pon - o chi nu pon amo - gnir deviadas in üna sarinera centrala ston gnir accumuladas in ün foss sainza scul o da nettiar in sarineras individualas. Cura ch'üna colliaziun cun üna sarinera centrala es pussibla, ston ils implants gnir miss our d'funcziun infra ün on, cun excepziun dals zavraders sco eir dals implants pel trattamaint preliminar d'auas suos-chas da stabilimaints da mansteranza o industrials.
- 3 Pro la construcziun d'edifizis novs esa da far üna colliaziun provisoria per las auas persas chasanas a l'entrada da la construcziun. La colliaziun definitiva succeda d'ürant la realisaziun da la construcziun, in mincha cas avant cha'l stabilimaint vain abità. Pro edifizis existents fixa l'istanza da fabrica il termin da la colliaziun.
- 4 Il permiss da colliaziun vegn concess illa procedura per conceder ün permiss da fabrica.

Colliaziun

art. 7

- 1 Il cumün fixa il lö e'l möd da la colliaziun.
- 2 Il cumün fixa, scha la colliaziun sto gnir realisada dal cumün o dals petents.

2. Fuormaziun ed adöver

Princip

art. 8

- 1 Tuot ils implants per auas persas ston gnir costruits e manats tenor las reglas arcugnuoschüdas da la scienza da construcziun e da la tecnica d'auas persas.
- 2 Schi mancan prescripziuns tecnicas specialas in quist reglamaint, relascha l'istanza da fabrica las ordinaziuns necessarias illa procedura pel permiss da fabrica. Per quist intent po ella s'orientar tenor las normas e racumandaziuns respectivas da las federaziuns professiunalas.
- 3 Las installaziuns privatas per auas persas inclusiv tuot las reparaturas da quistas das-chan gnir realisadas be da specialists qualifichats.

Prelevaziun da chalur

art. 9

- 1 Üna prelevaziun da chalur our da las auas persas da la chanalizaziun publica avant la sarinera nun es admissa.
- 2 In cas specials po l'istanza da fabrica disponer eir restricziuns da la prelevaziun da chalur da condots privats avant la colliaziun cun la chanalizaziun publica.

Auas suos-chas

a) In general

art. 10

- 1 Aua suos-cha tenor artichel 4 sto fluir i'ls condots publics. Resalvadas restan las prescripziuns specialas davart il trattamaint da las auas persas da stabilimaints da mansteranza e d'industria.
- 2 Las auas suos-chas affluidas illa chanalizaziun publica ston esser uschea, ch'ellas nu fan don ne als indrizs da la chanalizaziun e da la sarinera, ne ch'ellas pregüdicheschan lur manaschi, mantegnimaint e nettiamaint o ch'ellas pericliteschan la vita animala e vegetala in l'aua.
- 3 Per conceder il permiss da colliaziun ston gnir observadas las prescripziuns da la legislaziun federala e chantunala davart la protecziun da las auas, specialmaing las prescripziuns davart il trattamaint preliminar o l'allontanamaint d'auas suos-chas chi nu correspuondan a las pretaisas per l'inducziun illa chanalizaziun o chi nu sun adattadas per il trattamaint illa sarinera centrala.
- 4 Aua suos-cha chi resulta dadour il sector da la chanalizaziun publica, sto gnir trattada tenor il stadi da la tecnica, tenor las prescripziuns federalas e

chantunalas respectivas sco eir davo avair consultà l'uffizi chantunal per la protecziun da l'ambient.

b) Auas suos-chas da stabilimaints da mansteranza e d'industria art. 11

- 1 Las auas suos-chas da manaschis o da stabilimaints d'infrastructura da mansteranza ed industrials, chi nu correspuondan a las pretaisas per l'inducziun illa chanelisaziun, das-chan gnir manadas illa chanelisaziun cun üna sarinera consecutiva be, sch'ellas sun gnüdas trattadas sufficiaintamaing oravant tenor ils cumonds da l'uffizi per la protecziun da l'ambient e sch'ellas nu fan don a la sarinera publica.
- 2 Scha las auas suos-chas da manaschis o da stabilimaints d'infrastructura da mansteranza ed industrials nu pon gnir manadas illa chanelisaziun per motivs stringents o sch'ellas nu sun adattadas per il nettiament central, alura ston ellas gnir trattadas o allontanadas tenor ils cumonds da l'uffizi chantunal per la protecziun da l'ambient.
- 3 Las auas suos-chas chi cuntegnan sablun e merda, ölis minerals o quantitats considerablas da grass ed ölis organics, ston gnir allontanadas sur zavraders correspundents.
- 4 Las auas suos-chas da plazzals ston gnir trattadas tenor lur spezcha e tenor lur quantità, avant chi vegnan inducidas illa chanelisaziun o in ün prefluent.

c) Ruments art. 12

- 1 Id es scumandà d'allontanar ruments compacts e liquids cullas auas persas, scha quai nu fa dabsögn da trattar tallas auas. Quist scumond vala specialmaing per

- a) materials da tössi, infectus, inflamabels, explosivs e radioactivs
- b) materials spüzzulents
- c) sculs da foss da zocca, ladümers e silos
- d) sablun, glera, crappa, tschendra, vanzs da bacharias e da locals da mazzar, textiliias e.u.i.
- e) restanzas da ramassaders da belma, da serineras pitschnas, da zavraders da grass e d'ölis minerals
- f) materials belmus sco p.ex. bitum, chaltschina, papparotta da cement e.u.i.
- g) ölis, grass, benzina, benzol, petroli, dissolvents, idrocarbons alogenads e.u.i.
- h) materias chi ston gnir dismissas d'otra maniera tenor las indicaziuns dal producent sün l'etiketta o tenor l'instrucziun d'adöver.

Scumandada es plünavant l'inducziun da

- a) liquids cun

üna temperatura sur 60° C ¹⁾

üna valur pH suot 6.5 e sur 9.0 ²⁾

¹⁾ La temperatura illa chanelisaziun das-cha importar davo il masdar maximalmaing 40° C.

²⁾ Divergenzas sun admissas i'l cas d'üna masdada sufficiainta illa chanelisaziun.

- b) gas e svapurs

In cas da dubi decida l'istanza da fabrica davo avair consultà l'uffizi per la protecziun da l'ambient. Sch'üna expertisa es necessaria per la decisiun, vegnan ils cuosts da quella inchargiats al petent.

- 2 Materias chi fan dabsögn per trattar las auas suos-chas, das-chan gnir allontanadas sur la sarinera centrala cul permiss da l'uffizi chantunal per la protecziun da l'ambiain.

Aua meteora

art. 13

- 1 L'aua meteora esa da laschar sfuondrar tenor las prescripziuns dal plan general d'allontanamaint d'aua o da laschar fluir avertamaing i'l prefluent sur ils condots d'aua meteora. Sch'üna sfuondrada o üna deviazium directa aint il prefluent nu sun pussiblas, po l'aua meteora gnir manada illa sarinera.
- 2 L'aua meteora permanenta tenor artichel 4 sto gnir tgnüda davent da la sarinera. Ella sto gnir laschada sfuondrada tenor las prescripziuns dal plan general d'allontanamaint d'aua o da laschar fluir directamaing i'l prefluent.
- 3 Il cumün po obliar a proprietaris d'edifizis e stabilimaints existents da sviar auas meteoras tenor l'al. 1 resp. 2, premiss cha quai saja ütil e supportabel per las personas pertoccas.

Condots da colliaziun

art. 14

- 1 Las auas persas ston gnir affluidas illa chanelisaziun publica suot terra in condots serrats.
- 2 Ils condots da colliaziun ston pudair gnir controllats e nettiats.
- 3 Tanter l'edifizis e la colliaziun cun la chanelisaziun cumünala esa da construir ün tombin da controlla. La colliaziun cul condot cumünal po succeder sainza tombin da controlla tras tocs da colliaziun adattats.
- 4 Avant co zuogliar ston tuot ils implants privats per il provedimaint d'aua persa gnir collaudats e masürats da l'istanza da fabrica.

Ventilaziuns

art. 15

- 1 Tuot ils indrizs d'allontanamaint d'aua ston gnir ventilats sufficiaintamaing.
- 2 Condots da ventilaziun ston gnir manats a l'intern da la chasa sül tet e nu das-chan sboccar in chamins o fouras da ventilaziun.
- 3 Tuot ils apparats sanitaris e tuot ils sculs per terra ston gnir colliats cun la chanelisaziun da la chasa tras serras d'udurs.

Indrizs da pumpar

art. 16

- 1 Da locals situats bass, dals quals chi nu po gnir allontanada l'aua tras la pendenza natürala, ston las auas persas gnir condottas illa chanelisaziun tras pumpas.
- 2 Cunter ün'eventuala reflussiun da la chanelisaziun publica ston ils proprietaris dals stabilimaints privats as proteger svesa.

3. Manaschi, mantegnimaint e renovaziun

Manaschi, mantegnimaint e renovaziun

art. 17

- 1 Tuot ils indrizs per auas persas ston gnir servits e mantgnüts a moda adeguata e gnir renovats a temp.
- 2 Ils possessurs sun respunsabels pel manaschi e pel mantegnimaint dals indrizs. Els fan las annunzchas necessarias tenor la ledscha e'ls permiss a l'istanza.
- 3 Las sarineras privatas ston gnir manadas tenor las prescripziuns da la firma da furniziun resp. da producziun. La belma da las sarineras privatas sto gnir allontanada tenor ils uordens dal cumün chi's basan süllas directives chantunalas per l'allontanamaint da la belma da la sarinera.

Nettiamaint dals indrizs ed allontanamaint da restanzas

art. 18

- 1 Tuot ils condots d'auas persas ston gnir nettiats periodicamaing. Pro condots privats po il cumün procurar pel nettiamaint cunter quint.
- 2 Ils zavraders ston gnir svödats tenor bsögn, almain üna jada l'on. Las restanzas ston gnir allontanadas a moda confuorma a la ledscha e nu daschan in ingün cas gnir condüdas illa chanelisaziun o in auas sur terra o suotterranas.

Controlla e reparatura da mancanzas

art. 19

- 1 Il cumün examinescha periodicamaing il stadi da l'aigna sarinera e da las sarineras privatas. A las personas incumbenzadas culla controlla esa da permetter l'access a las installaziuns.
- 2 Ils dons constatats vi dals indrizs publics lascha il cumün reparar immediat.
- 3 Ils dons dals indrizs privats ston gnir reparats da las personas privatas svesa o sün cumond dal cumün, e quai sün lur don e cuost e sainza retard.
- 4 Scha las ordinaziuns nu vegnan rispettadas o sch'üna intervenziun immediata dal cumün dvainta necessaria in cas urgaints, lura lascha il cumün reparar ils dons o disturbis sün cuost da las personas resp. da las interpraisas respunsablas. Quellas ston gnir orientadas sainza retard ed in scrit davart las masüras inviadas.

Respunsabilità

art. 20

- 1 Ils proprietaris da sarineras privatas stan bun invers il cumün per dons vi dad indrizs publics chi vegnan chaschunats tras üna construcziun incorrecta, üna funcziun insuffiziainta o ün manaschi e mantegnimaint manglus dals stabilimaints privats.

- 2 Il cumün da sia vart sta bun per dons vi dad indrizs privats chi resultan d'ün manaschi, mantegniment o d'üna reparatura na-adequata dad infrastructures cumünalas.

III Finanziaziun

1. Princip

Indrizs publics art. 21

- 1 Tenor las prescripziuns da la ledscha da fabrica in chascha il cumün contribuziuns e taxas chi cuvran ils cuosts e sun confuormas al chaschunader per construir, manar, mantgnair sco eir per renovar (sanar, substituir) la chanelisaziun e la sarinera publica. Schi dà circumstanzas specialas, alura porta el ils cuosts restants our da mezs generals.
- 2 La calculaziun e la taxaziun da las taxas fundamentalas e taxas da consüm succeda tenor las prescripziuns da quist reglamaint e tenor l'orden da taxas relaschè dal cumün.
- 3 Il quint pel trattamaint da las auas persas vegn manà sco finanziaziun speciala.

Indrizs privats art. 22

- 1 Ils cuosts dals indrizs d'allontanamaint privats sco eir da lur colliaziun cun la rait publica portan ils petents. Las colliaziuns preparadas dal cumün vegnan missas in quint cun dar il permiss da colliaziun.
- 2 Scha la colliaziun vegn fatta dal cumün, vegnan ils petents obliats da surtour ils cuosts correspondent.
- 3 Scha las colliaziuns ed ils condots da colliaziun servan a plüs bains immobigliars, alura ston ils cuosts in merit gnir repartits da las personas privatas svesa. Reselvada resta la repartiziun dals cuosts tras l'istanza da fabrica in cas da la procedura pel plan da quartier sco eir dals condots da colliaziun privats chi ston gnir costruits resp. utilisats cumünaivelmaing sün ordinaziun da l'istanza da fabrica.

2. Taxas d'attach per auas persas

Calculaziun art. 23

- 1 Las taxas vegnan missas in quint in basa a la stima da la valor ufficala dal stadi nouv (Neuwert). Cul permiss da fabrica vain decretà ün aquint in basa als cuosts da fabrica approximativs.
- 2 Pro müdamaints da la fabrica (p.ex. pro renovaziuns, ingrondimaints opür fabricats substiziunals) vi da stabilimaints existents chi sun fingià tachats vi da l'infrastructura e chi chaschunan ün augmait da la valor nouva ufficala tenor la stima ufficala, sun da contribuir taxas d'attach per aua e per aua persa/sarinera. Quellas taxas vegnan calculadas sün la differenza tanter la

valur da nouv indexada da la stima ufficiala avant il müdamaint e la valur da nouv dal stabilimaint davo il müdamaint.

Taxaziun

art. 24

- 1 Las taxas d'attach per auas persas d'edifizis novs sco eir ils pajamaints posteriurs in cas d'amplificaziuns vegnan facturats provisoricamaing cun dar il permiss da fabrica, e quai sün basa da las indicaziuns chi sun cuntgnüdas illa dumonda da fabrica. Il quint definitiv succeda davo cha la stima ufficiala es avant man.
- 2 Las taxas d'attach per la prüma colliaziun d'edifizis existents vegnan missas in quint cun dar il permiss da colliaziun.
- 3 Scha tschertas indicaziuns illa dumonda da fabrica sun evidaintamaing falladas, alura fixescha l'istanza da fabrica la valur da fabrica chi'd es decisiva per la taxaziun sün fundamaint d'ün aigna calculaziun.

Scadenza ed inchasch

art. 25

- 1 Las taxas d'attach per auas persas ston gnir pajadas a chaschun da la colliaziun da l'immobiglia cun l'infrastructura publica per auas persas. Ils pajamaints posteriurs per amplificaziuns ston gnir pajats subit cura cha la stima ufficiala nouva es avant man.
- 2 Las taxas d'attach specialas ston gnir pajadas a chaschun da la finischiun dals stabilimaints per auas persas chi sun gnüdas finanziadas cun quellas.
- 3 Las taxas d'attach chi sun gnüdas taxadas provisoriamamaing o definitivamaing ston gnir pajadas infra 60 dis davo la consegna dal quint da las taxas correspondentas. In cas d'ün pajamaint retardà vegnan calculats fits da retard in l'otezza da las tariffas chantunalas actualmaing valablas.
- 4 Las disposiziuns ed ils quints vegnan tramiss a las persunas chi sun inscrites sco possessurs i'l cudesch fondiari al mumaint da la facturaziun. In cas da relaziuns da dret da fabrica succeda la facturaziun a las persunas cun dret da fabrica, in cas da proprietà o da cumproprietà als proprietaris cumünaivels o als cumproprietaris, in cas da proprietà da condomini a l'administraziun.

3. Taxas per auas suos-chas

Taxa fundamentala

art. 26

- 1 La taxa fundamentala periodica chi sto gnir pajada annualmaing per tuot ils bains immobigliars colliats.

Taxa tenor quantità

art. 27

- 1 Las taxas tenor quantità chi ston gnir pajadas per tuot las immobiglias colliadas, vegnan inchaschadas tenor il consüm d'aua frais-cha chi vegn registrà sül quintadur d'aua e tenor la norma da taxas in fr./m³ fixada i'l uorden

da taxas. Stallas colliadas o na colliadas cun chasas d'abitar ston avair quintadurs independents.

- 2 La facturaziun da las taxas tenor la quantità succeda a basa dals quintadurs d'aua. Sch'ün quintadur d'aua muossa effectivamaing a moda incorrecta il consüm d'aua o sch'el es ruot, vegn resguardada l'aua retratta daspö l'ultima controlla fixada tenor il consüm da la medema perioda da l'on precedaint. In quist connex ston gnir resguardats müdamaints concernent il bsögn d'aua.

Scadenza ed inchasch

art. 28

- 1 Las taxas d'auas persas scadan adüna la fin da l'on. Schi succeda ün müdaman d'urant l'on, scada la taxa debitada cul müdaman pro rata.
- 2 Las taxas missas in quint ston gnir pajadas infra 30 dis daspö la consegna dal quint da taxas. In cas d'ün pajamaint retardà po gnir quintà ün fit da retard in l'otezza da las tariffas chantunalas valablas quella jada.
- 3 Ils quints e las disposiziuns vegnan tramissas a las personas inscrites i'l cudesch fondiari al müdaint da la facturaziun. In cas da relaziuns da dret da fabrica succeda la facturaziun a las personas cul dret da fabrica, in cas da proprietà cumünai vla u cumproprietà als proprietaris cumünai vels, in cas da proprietà in condomini a l'administraziun. In cas dad dret d'usufrüt o d'abitar vegnan ils quints tramiss a las personas chi han il dret.
- 4 La suprastanza cumünala relascha ün uorden da taxas. Quel cumpiglia taxas d'attach, taxas fundamentalas e taxas dependentas dal consüm. La suprastanza cumünala decida i'l rom dal preventiv da la chascha cumünala ed orientescha a la radunanza cumünala supra eventuals müdamaints.

4. Mezs legals

Protesta

art. 29

- 1 Protestas cunter ils quints da taxa ston gnir inoltradas in scrit e cun motivaziun a l'administraziun cumünala infra 10 dis. La direcziun cumünala examinescha la protesta e fixa l'otezza da la taxa debitada in üna disposiziun, chi po gnir contestada infra 20 dis pro la suprastanza cumünala.

IV DISPOSIZIUNS EXECUTIVAS E FINALAS

Entrada in vigur

art. 30

- 1 Quist reglamaint aintra in vigur cun l'approvaziun tras la radunanza cumünala.
- 2 Sias disposiziuns sun applichablas per tuot las dumondas da colliaziun e tuot ils progets da construcziun chi nu sun amo permiss avant l'entrada in vigur dal reglamaint. Las taxas d'aua vegnan inchaschadas per la prüma jada per l'on 2013 tenor il uorden da taxas chi's basa sün quist reglamaint.

- 3 Cun l'entrada in vigur da quist reglamaint vegnan scholtas tuot las prescripziuns anteriuras dal cumün chi stan in cuntradicziun cun el.

Decis da la radunanza cumünala dals 10 settember 2013.

Ramosch, *M. 09. 2013*

PEL CUMÜN DA VALSOT

Il capo cumünal:

V. Peer
Victor Peer

Il manader adminstraziun:

Georg Luzzi
Georg Luzzi

